

Rasprave u čast René Rodière

(Etudes offertes à René Rodière, Dalloz, Paris 1981, 540 str.)

Ime René Rodière dobro je poznato svima koji se barem malo bave pomorskim pravom i transportnim pravom uopće. Iznimno plodni i u osobnim vezama tako živahni francuski profesor, inače rođen u Alžiru, ostavio je trajne tragove u navedenim pravnim područjima. Nenadano je umro 1981. godine, u 74. godini života, baš u vrijeme dok je djelo o kojem govorimo bilo u tisku. Zacijelo valja napisati nekoliko redaka u čast pokojnom profesoru u cilju prikaza njegovog djela, a ujedno u grubim crtama informirati o zanimljivim raspravama, objavljenim u njegovu čast, odnosno, nažalost, i u njegov spomen.

René Rodière bio je, poglavito, dugogodišnji profesor pomorskog i transportnog prava u Alžiru i Parizu. Medjunarodnoj stručnoj javnosti navlastito je poznat kao direktor Instituta za poredbeno pravo (Institut de droit comparé) u Parizu i kao dugogodišnji dekan Medjunarodnog fakulteta za naučavanje poredbenog prava u Strasbourgu (Faculté internationale pour l'enseignement du droit comparé), gdje su prve korake u upoznavanju medjunarodnih pravnih sistema načinili i brojni jugoslavenski studenti. Posebno su pak njegove brojne publikacije otvarale i rješavale brojne probleme na području pomorskog i transportnog prava, ali i civilnog prava uopće. Tko ne poznaje dva izdanja njegovog opširnog sistema transportnog prava (Droit des transports, 1. izd. 1953-1955; 2. izd. 1977), kao i skraćeno izdanje (Droit des transports terrestres et aériens, 1973)? U pomorskom pravu je klasičan njegov rad koji obuhvaća i analizira sve pomorskopravne probleme (Traité général de droit maritime, T. 1, 1976; T. 2, 1972; T. 3, 1970). Još je premalo poznato jedno od njegovih posljednjih djela o brodu u poredbenom pravu (Traité général de droit comparé, Le navire, 1980). Uz brojna druga djela i članke treba posebno istaći njegovo stalno sudjelovanje u reviji Le Droit maritime français i Bulletin des transports, kao i brojne kritičke komentare u Dallozovim tekućim publikacijama. Ukratko, nije se moguće prihvatiti studija nijednog pomorskopravnog ili transportopravnog problema bez poznavanja Rodièreovih djela, kako danas tako i ubuduće.

U skladu s veličinom Rodierevog djela je i sadržina zbornika kojeg želim ukratko prikazati. U njemu su objavljena 24 članka s područja općeg privatnog prava i 16 transportnopravnih priloga (uključivši i pomorskopravne). Autori su gotovo redom svjetski poznata imena u navedenim pravnim područjima.

Na području općeg privatnog prava posebno je zanimljiv prvi prilog, članak M. Ancela "Kako pristupiti poredbenom pravu?". Slijedi niz priloga o ulozi suca, o pravičnosti, i o čitavom nizu drugih općih pravnih pitanja. Među njima nalazimo i članak o borbi protiv nepoštenih ugovornih klauzula (A. Rieg), o potrošačkom pravu i općoj ugovornoj teoriji (G. Rouhette), o odnosu između poredbenog i međunarodnog privatnog prava (Ž. Staley) itd. Prostor ne dopušta niti navodjenje svih naziva članka, a kamoli sumaran prikaz njihovog sadržaja.

No, navest ću više članaka s područja transportnog i pomorskog prava. Opće misli o transportnom pravu s različitih aspekata razvijaju u svojim posebnim prinosima S. Mankabady, B. Mercadal, L. Peyrefitte, J. Putzeys, D. Richter-Hannes. Arbitražom se bave dva članka: F. Berlingieri piše o priznanju stranih arbitražnih presuda u Italiji, a R. Jambu-Merlin o pomorskoj arbitraži. W. Gorski svraća pozornost na projekt kodifikacije pomorskog prava u Poljskoj. Zanimljiv je prilog J. Ramberga o ulozi multimodalnog transporta u sistemu transportnog prava. Neki se autori bave posebnim pomorskopравnim pitanjima (pomorski agent, tegljenje, zapovjednik broda, teretnica u brodarskom ugovoru), a možda ton cijelom zborniku, kao i Rodièreovom djelu, najbolje daje naslov članka R. Schadéea: "More kao mati prava" (La mer comme mère du droit).

Dr Marko Ilešič

Preveo sa slovenskog:
mr Aleksandar Bravar,
asistent Pravnog fakulteta
u Zagrebu

RÉSUMÉ

Etudes offertes a René Rodiere, Dalloz, Paris 1981, 540 p.

Le nom de René Rodiere est bien connu des spécialistes du droit maritime et du droit des transports en général. L'auteur des plusieurs ouvrages importants ainsi que de nombreux articles est décédé en 1981 a l'age de 74 ans. Cependant ses travaux restent et resteront pour longtemps une source intarissable pour l'étude et l'application du droit des transports.

Les "Etudes offertes a René Rodere" étaient déja spis presse au moment du décès de ce dernier. Elles comprennent 24 articles concernant le droit privé en général et 16 articles relatifs au droit des transports (y compris le droit maritime). Il n'est pas possible d'énumérer ici tous les titres des articles qui ont été écrits par les auteurs les plus compétents en cette matiere. Il convient de conclure en soulignant l'idée essentielle des "Etudes" qui est aussi celle du travail de René Rodiere, exprimée par le titre de l'article écrit par R. Schadee: La mer comme mere du droit.

dr Marko Ilešič